

Duurzame energieopwekking in Lansingerland

Lansingerland Peilt!

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2021/concept

Datum

Januari 2021

Opdrachtgever

Gemeente Lansingerland

Auteurs:

Davinia Wilson

Inleiding

Aanleiding

Nationaal en internationaal zijn er afspraken gemaakt om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. De gemeente Lansingerland wil in 2050 een CO₂-neutrale gemeente zijn. Om dit te bereiken, zal er ook binnen de gemeentegrenzen veel duurzame energie moeten worden opgewekt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om wind- en zonne-energie.

De gemeente Lansingerland is benieuwd hoe inwoners aankijken tegen windmolens en zonnevelden (velden met zonnepanelen). Ook wil de gemeente graag weten wat inwoners vinden van het onderwerp energiebesparing. De inbreng van deze peiling wordt gebruikt als input voor de Regionale Energie Strategie (RES) en het gemeentelijke beleid voor duurzame energie.

Methode en respons

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van raadpleging van het digitale inwonerspanel Lansingerland Peilt. Het panel bestaat uit 1.530 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Lansingerland die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. De vragenlijst kon worden ingevuld van 17 december 2020 tot en met 3 januari 2021.

Er is één herinneringsmail gestuurd. Voor dit onderzoek zijn alle 1.530 panelleden uitgenodigd, 638 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 42 procent, voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen voor de bevolking van de gemeente Lansingerland.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd, geslacht en (woon)kern. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van de gemeente Lansingerland. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Lansingerland, wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Tabel 1: Respons naar kern en naar leeftijdscategorie

Kern	Aantal	%		Leeftijd	Aantal	%
Berkel en Rodenrijs	324	51%		18-44 jaar	95	15%
Bleiswijk	100	16%		45-64 jaar	290	45%
Bergschenhoek	211	33%		65 jaar en ouder	250	39%
Overig	3	0%		Onbekend	3	0%
Totaal	638	100%		Totaal	638	100%

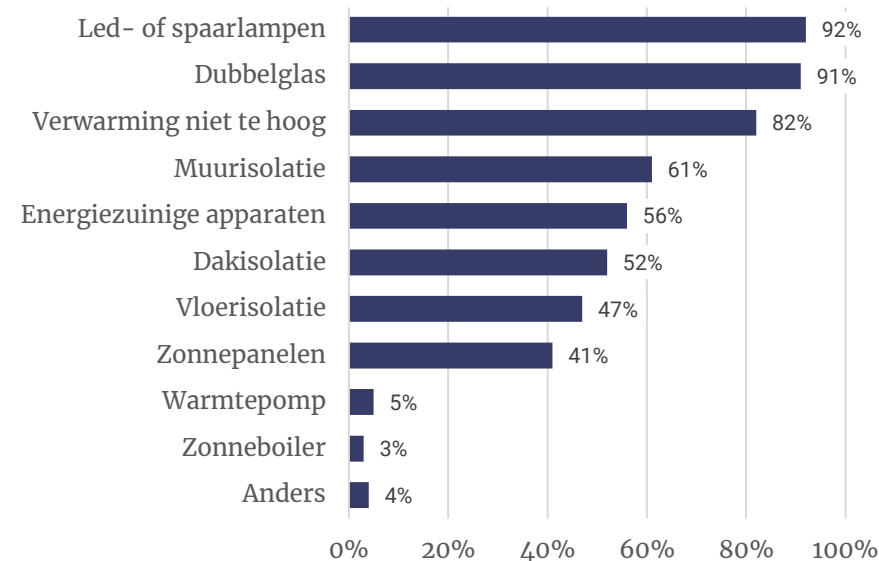

Energiebesparing

Energie besparen is belangrijk

- Inwoners van Lansingerland vinden energie besparen belangrijk: op een schaal van 1 tot en met 10 geven zij het belang hiervan aan met een 8,2.
- Alle respondenten geven aan één of meerdere energiebesparende maatregelen te nemen of genomen te hebben in hun woning. De meest getroffen maatregelen zijn led- of spaarlampen (92%), dubbelglas (91%) en erop letten dat de verwarming in huis niet te hoog staat (82%).
- Een warmtepomp of zonneboiler is in slechts een klein aandeel van de woningen aanwezig.
- Tussen de verschillende kernen valt op dat het aandeel respondenten met zonnepanelen het kleinst is in Bergschenhoek (29%). Dakisolatie komt relatief weinig voor onder respondenten uit Bleiswijk (40%), daarentegen is het aandeel met vloerisolatie daar groter (57%) dan in de andere kernen.

Figuur 1: Heeft u een of meerdere van onderstaande maatregelen genomen in uw woning? Meerdere antwoorden mogelijk

Het belang van energie besparen krijgt een 8,2.

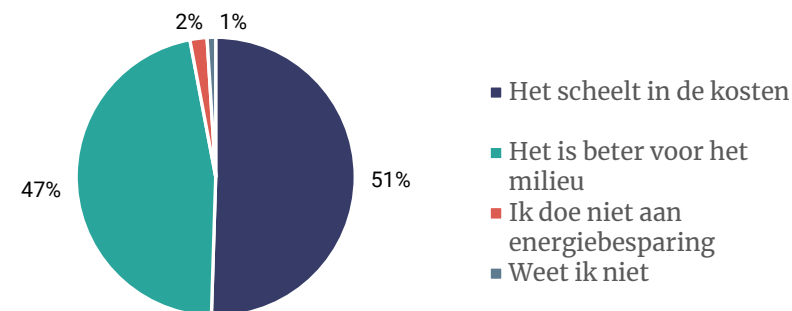

Energiebesparing

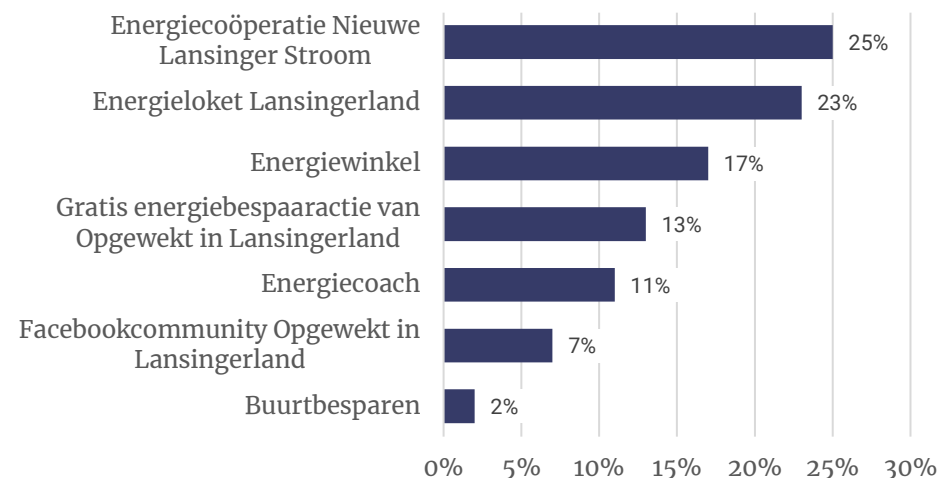
Kostenbesparing belangrijkste motivatie om energie te besparen

- De belangrijkste reden om energie te besparen is het besparen van kosten volgens de helft van de respondenten (51%). Het aandeel dat vooral energie bespaart omdat het beter is voor het milieu ligt met 47% daar erg dichtbij. Slechts twee procent geeft aan niet aan energiebesparing te doen.
- Er zijn binnen de gemeente Lansingerland meerdere initiatieven en organisaties die zich bezighouden met energie besparen. De energiecoöperatie Nieuwe Lansingerstroom is het bekendst, gevolgd door het energieloket Lansingerland, ongeveer een kwart van de respondenten is met deze organisaties bekend. Buurtbesparen is van de genoemde initiatieven het minst bekend.
- Meer dan de helft van de respondenten (57%) is met geen van de genoemde initiatieven en organisaties bekend.

Figuur 2: Wat is voor u de belangrijkste reden om energie te besparen?

Figuur 3: Bent u bekend met: *Meerdere antwoorden mogelijk*

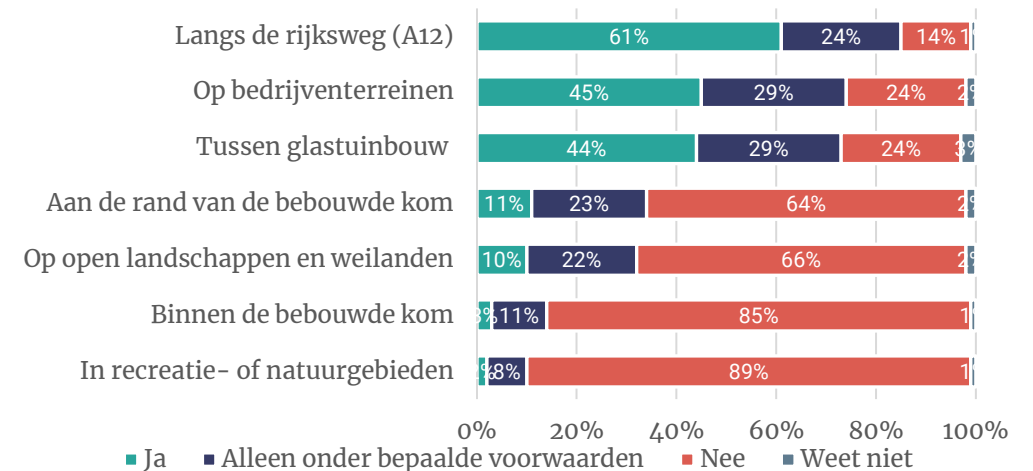

Windmolens in Lansingerland

Windmolens kunnen het beste langs de A12

- Het merendeel van de respondenten is van mening dat windmolens het beste geplaatst kunnen worden langs de A12: zes op de tien vindt dat een geschikt gebied (61%), een kwart geeft aan dat dit alleen onder bepaalde voorwaarden mag. Ook op bedrijventerreinen en tussen de kassen ziet het merendeel van de respondenten (al dan niet onder voorwaarden) kansen voor het plaatsen van windmolens.
- Recreatie- of natuurgebieden en het stedelijke gebied binnen de bebouwde kom zijn het minst geschikt voor het plaatsen van windmolens volgens de respondenten.
- Respondenten jonger dan 45 jaar geven vaker aan dat open landschappen en weilanden onder bepaalde voorwaarden geschikt kunnen zijn voor windmolens (34%) dan oudere respondenten. Ook staat de jongere groep positiever tegenover windmolens aan de rand van de bebouwde kom (16% ja, 34% onder voorwaarden) dan gemiddeld.

Figuur 4: In welk type gebieden zouden windmolens volgens u mogelijk moeten zijn in de gemeente Lansingerland?

Windmolens: voorwaarden

Respondenten die bij bepaalde typen gebieden hebben aangegeven dat deze alleen onder bepaalde voorwaarden geschikt zijn voor het plaatsen van windmolens is gevraagd wat deze voorwaarden moeten zijn. Binnen alle gebieden wordt genoemd dat windmolens er geen overlast moeten veroorzaken, met name op het gebied van geluid, last van slagschaduw en horizonvervuiling. Ook veiligheid, voldoende afstand van woningen en rekening houden met vogeltrek worden vaak genoemd. Hieronder is per type gebied een selectie van de genoemde voorwaarden weergegeven.

Langs de Rijksweg A12

“Moeten niet in de baan liggen waarvan bekend is dat het een vogeltrekroute is zoals tussen de Hoefweg en de Rotte.”

“Rijden moet veilig zijn, verkeer niet teveel afgeleid.”

Op bedrijventerreinen

“Als dit niet teveel hinder geeft aan bedrijven, zoals slagschaduw en het zoevende geluid van een windmolen.”

“In goed overleg met de medebewoners en gebruikers van dat gebied.”

Tussen glastuinbouw

“Opwekken van stroom voor verlichting van kassen.”

“Veiligheid en voordeel t.b.v. de glastuinbouw en samenwerking met deze sector.”

In recreatie- of natuurgebieden

“Het landschap moet zo min mogelijk verstoord worden. De windmolens mogen geen overlast geven met geluid en/of slagschaduw.”

“Gevolgen voor flora en fauna moeten duidelijk zijn.”

Aan de rand van de bebouwde kom

“Geen overlast voor omwonenden, ook als dat op grotere afstand is.”

“Als dat is goed overleg gebeurt met de mensen die aan de randen van de bebouwde kom wonen en het niet toekomstige woningbouw zou hinderen. Daar er momenteel een tekort aan woningen is.”

Op open landschappen en weilanden

“Ver van bebouwing dus ook boerderijen. Aan de randen waar bijv. reeds horizonvervuiling optreedt door hoge bebouwing.”

“Geen beperking voor de landbouwactiviteiten, (aandacht voor) geluid en stralingswaarden. Ten tweede aan de randen van de terreinen, gelegen naast de A12.”

Binnen de bebouwde kom

“Als de veiligheid maar niet in het geding is, daarnaast hoor je geluiden van hinderlijke geluiden.”

“In een kleine vorm op platte daken zou een optie zijn. Geen last in zich en geluid voor omwonenden”

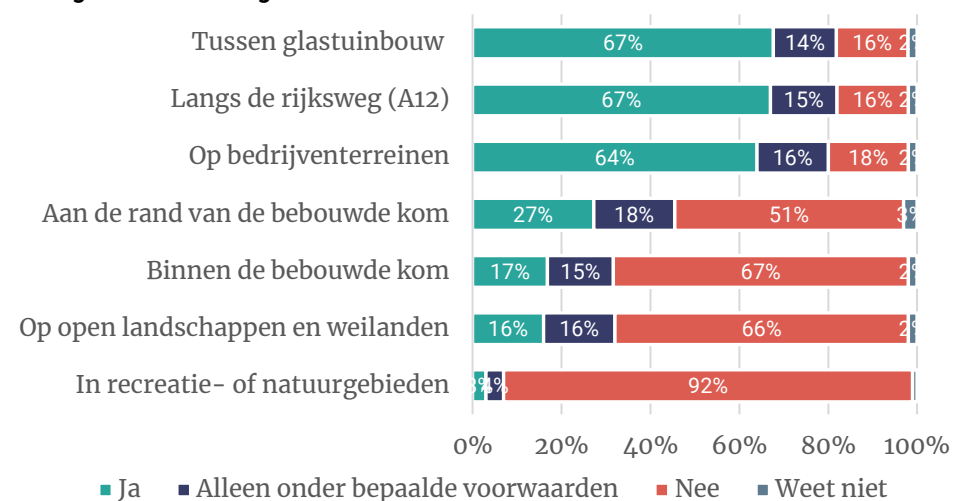

Zonnevelden in Lansingerland

Kans voor zonnevelden tussen kassen, bedrijven en langs de snelweg

- Twee op de drie respondenten (67%) geven aan dat zij tussen de kassen en langs de rijksweg A12 geschikte gebieden vinden om zonnevelden te realiseren in de gemeente. En wat kleiner deel (64%) vindt bedrijventerreinen geschikt. In totaal ziet zo'n tachtig procent kansen voor zonnevelden op deze typen gebieden, al dan niet onder bepaalde voorwaarden.
- Zonnevelden aan de rand van de bebouwde kom zijn volgens 45 procent (onder voorwaarden) mogelijk, de helft van de respondenten (51%) vindt dit geen geschikt gebied. Binnen de bebouwde komen en op open landschappen en weilanden ziet een derde (onder voorwaarden) mogelijkheden, twee derde vindt deze gebieden niet geschikt voor zonnevelden. Recreatie- of natuurgebieden moeten volgens de grote meerderheid (92%) vrij blijven van zonnevelden.
- Respondenten uit Bergschenhoek geven vaker aan open landschappen en weilanden geschikt te vinden voor zonnevelden (23% ja).
- Respondenten jonger dan 45 jaar zien over het geheel genomen vaker kansen voor zonnevelden in de genoemde gebieden dan respondenten van 45 jaar en ouder.

Figuur 5: In welk type gebieden zouden zonnevelden volgens u mogelijk moeten zijn in de gemeente Lansingerland?

Zonnevelden: voorwaarden

Respondenten die bij bepaalde typen gebieden hebben aangegeven dat deze alleen onder bepaalde voorwaarden geschikt zijn voor het plaatsen van zonnevelden is gevraagd wat deze voorwaarden moeten zijn. Eventuele zonnevelden mogen in geen enkel gebied overlast en hinder veroorzaken (zoals reflectie of het verpesten van uitzicht van woningen). Daarnaast wordt vaak genoemd dat zonnevelden zoveel mogelijk op daken moeten worden geplaatst en dat groen zoveel mogelijk gespaard moet blijven. Hieronder is per type gebied een selectie van de genoemde voorwaarden weergegeven.

Langs de Rijksweg A12

“Moet niet hinderlijk zijn voor wegverkeer, bijv. schittering, verblinding.”
“Dat het geïntegreerd is in infrastructuur. Bijv. in geluidswallen.”

Op bedrijventerreinen

“Alleen op de daken van bedrijfspanden. Plaatsing in open ruimtes is onwenselijk omdat daar al te weinig van over is.”
“Geen hinder veroorzaken aan de bedrijfsvoering.”

Tussen glastuinbouw

“Op de daken van de kassen, dan hebben we geen oranje wolkendek meer en dat is beter voor de nachtrust.”
“Eigenaars moeten inspraak hebben en er hun voordeel meedoen.”

In recreatie- of natuurgebieden

“De velden dienen niet zichtbaar te zijn voor de recreanten die de normale paden begaan.”
“Er moet voldoende ruimte zijn om te spelen / recreëren.”

Aan de rand van de bebouwde kom

“Op die plekken is de natuur meestal al aangetast. Er mag echter geen natuur voor opgeofferd worden. Maar kan me goed voorstellen dat op een braakliggend terrein mogelijkheden zijn.”
“Als het geen verdere bebouwing van een gemeente kan tegenhouden en de omwonenden het er mee eens zijn.”

Op open landschappen en weilanden

“Geen huizen/ boerderijen in de directe omgeving. Geen hinderlijke schittering bij zon. Niet in beschermde gebieden en niet in beeldbepalend landschap.”
“Alleen als landschap niet gebruikt wordt voor agrarische doeleinden (bijv. koeien grazen en akkerbouw).”

Binnen de bebouwde kom

“Geen overlast voor omliggende huiseigenaren, maar in bijvoorbeeld winkelgebied geen probleem.”
“Moeten passen binnen het stedelijk gebied (er niet al te lelijk tussen uitspringen, maar opgaan in de omgeving. Zoals in windschermen, wanden en daken van openbare gebouwen etc.”

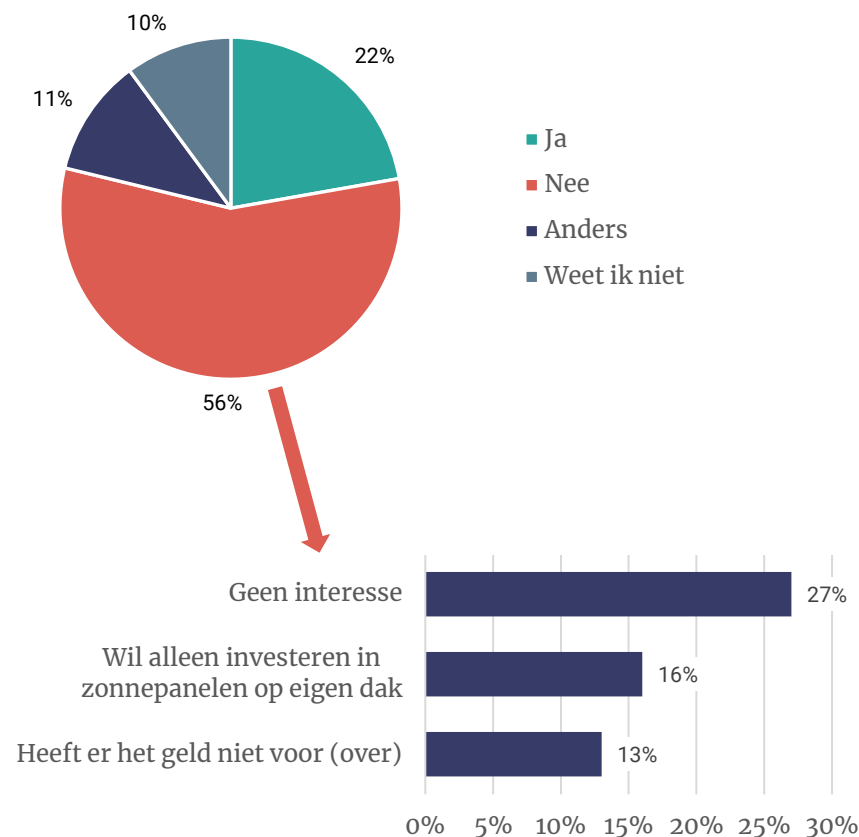

Investeren in zonnepanelen

Eén op de vijf wil investeren in zonnepanelen via energiecoöperatie

- Bij grote energieprojecten wordt het steeds vaker mogelijk voor inwoners om, via een energiecoöperatie, te investeren in dat project. Zo kunnen inwoners financieel profiteren van de opbrengsten van een energieproject bij hen in de buurt. In het geval van zonnepanelen gaat dit niet om zonnepanelen op het eigen dak maar op bijvoorbeeld openbare gebouwen of zonnevelden.
- Eén op de vijf respondenten (22%) geeft aan interesse te hebben om via een energiecoöperatie te investeren in zonnepanelen in de gemeente. Ruim de helft geeft echter aan dit niet van plan te zijn (56%).
- De belangrijkste reden om niet in zonnepanelen te investeren in de gemeente is het gebrek aan interesse (27%). Een zesde van de respondenten geeft aan alleen te willen investeren in zonnepanelen op hun eigen dak (16%), een wat kleiner deel wil de financiële investering niet doen (13%).
- Respondenten die 'anders' antwoordden, geven onder andere aan dat zij zelf al zonnepanelen hebben, dat zij meer informatie nodig hebben over het rendement of dat een dergelijk initiatief via de VvE zal moeten lopen.
- Respondenten van 65 jaar en ouder hebben minder interesse om te investeren in zonnepanelen (18%) dan jongere respondenten.

Figuur 6: Heeft u interesse om zelf (via een energiecoöperatie) te investeren in zonnepanelen in de gemeente?

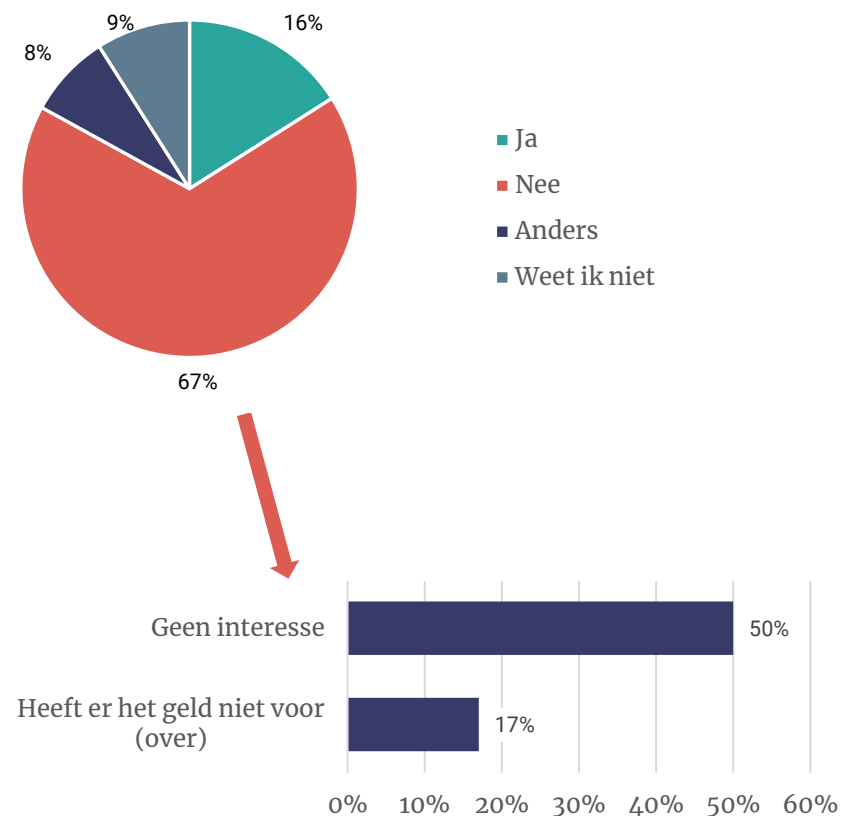

Investeren in windmolens

Minder animo voor investeren in windmolens

- Het aandeel respondenten dat interesse heeft om (via een energiecoöperatie) te investeren in windmolens in de gemeente is 16 procent. Twee derde wil niet in windmolens investeren (67%).
- Gebrek aan interesse is voor de helft van de respondenten reden om niet te willen investeren in windmolens in de gemeente. Eén op de zes (17%) geeft aan het geld er niet voor (over) te hebben.
- Respondenten die 'anders' antwoordden, geven onder andere aan dat zij geen voorstander zijn van windmolens in de gemeente. Anderen noemen dat e.e.a. afhankelijk is van het rendement van de investering.
- Respondenten van 65 jaar en ouder hebben minder interesse om te investeren in windmolens (11%) dan jongere respondenten.

Figuur 7: Heeft u interesse om zelf (via een energiecoöperatie) te investeren in windmolens in de gemeente?

Gevolgen duurzame energieopwekking

Meerderheid maakt zich zorgen over gevolgen duurzame energieopwekking

- Het merendeel van de respondenten maakt zich zorgen over de gevolgen van windmolens en zonnevelden voor Lansingerland (92%), zes procent maakt zich er geen zorgen over.
- De meeste zorgen zijn er over de mate waarin het landschap wordt aangetast (77%) en de mate waarin zonnevelden en windmolens zorgen voor overlast (74%). Ruim de helft (55%) maakt zich zorgen over de gevolgen die deze vormen van duurzame energieopwekking hebben voor het milieu. Over een ongunstige besteding van de beschikbare ruimte geeft ruim een derde aan zich zorgen te maken (37%) en een kwart is bang dat zonnevelden en windmolens zullen zorgen voor hoge kosten voor de samenleving (26%).

“We wonen in een heel dichtbevolkt gebied met grote infrastructurele projecten, daar is geen plaats voor windmolens.”

“Ik wil weleens weten wat de schade voor het milieu is als deze windmolens en zonnevelden ontmanteld moeten worden.”

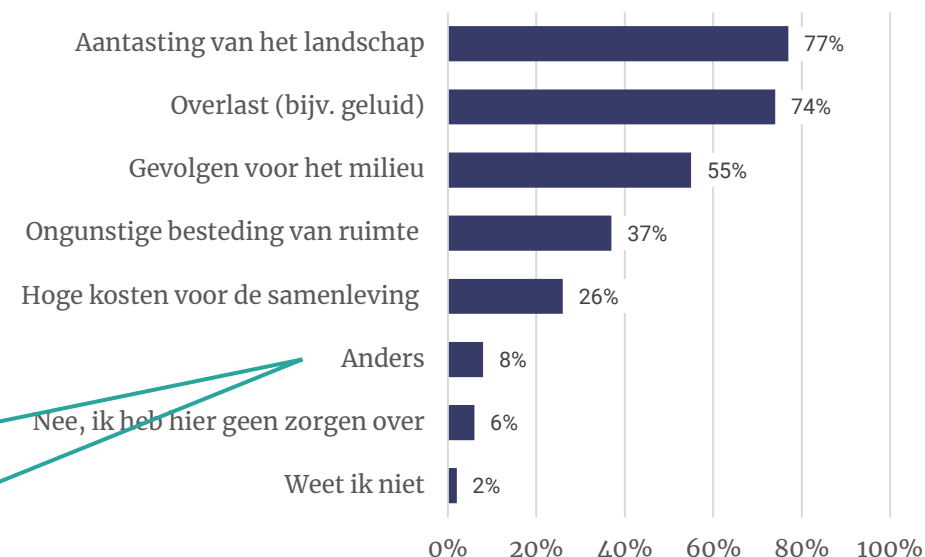
“Twijfel aan rendement.”

“Het is een mooie manier van opwekken maar het zijn geen mooie apparaten om vanuit je woning naar te kijken.”

“Het is voor veel stroom geen oplossing. Stroombronnen die niet continu zijn, worden deels gedekt door stroombronnen die dat wel zijn.”

“Ernstige aantasting van de leefomgeving. Er zijn niet voor niets groengebieden aangelegd.”

Figuur 8: Heeft u zorgen over de gevolgen van windmolens en zonnevelden voor Lansingerland? Meerdere antwoorden mogelijk

Betrokken bij duurzame energieopwekking

Eén op de vijf wil investeren in zonnepanelen via energiecoöperatie

- Respondenten vinden het belangrijk om te weten wat er speelt: ruim twee derde (68%) vindt het belangrijk om vooraf geïnformeerd te worden als in de gemeente grootschalige zonne- of windenergie wordt gerealiseerd. Een even groot deel wil ook de mogelijkheid om tegen dergelijke plannen bezwaar te maken als zij het er niet mee eens zijn.
- Voor de helft van de respondenten (49%) gaat de betrokkenheid wat verder: zij willen zelf ook meepraten of meedenken met de gemeente als er plannen zijn voor duurzame energieopwekking. Een derde (35%) vindt het belangrijk om te weten waar zij terecht kunnen met vragen. Iets minder dan een vijfde (18%) wil bij realisatie van duurzame energie zelf kunnen investeren via een energiecoöperatie.
- Met name respondenten jonger dan 65 jaar geven aan de mogelijkheid om te investeren via een energiecoöperatie belangrijk te vinden: onder 65-plussers is dit negen procent.

“Informatie met alle mogelijke voordelen en nadelen zodat je een onderbouwde mening kan vormen. Elk voordeel heeft zijn nadeel en andersom.”

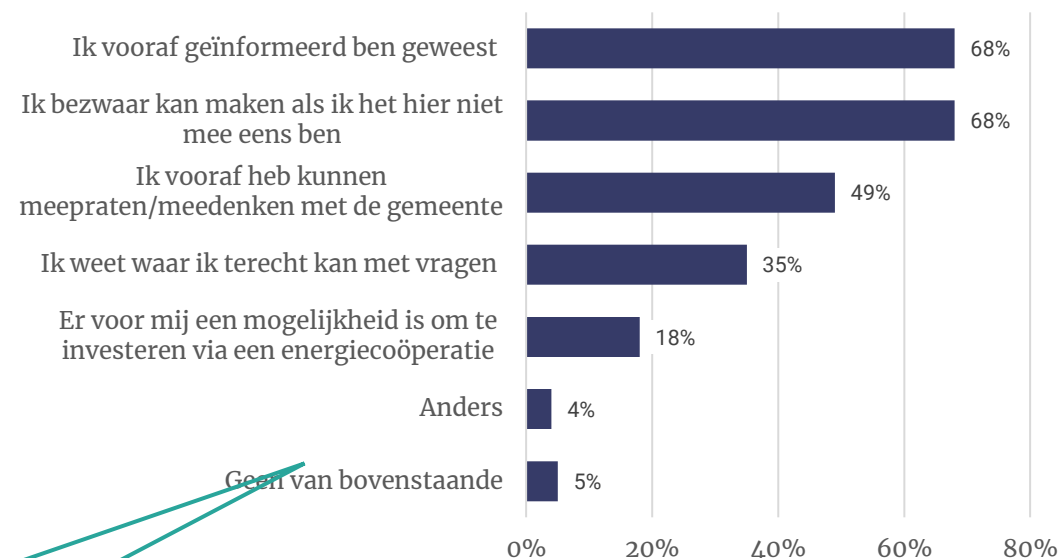
“Het goed overdacht is. We leven in een dichtbevolkt stuk Nederland. Belangrijk dat het niet ten koste van de toch al schaarse natuur gaat.”

“kunnen investeren zonder afhankelijkheid van een energiemaatschappij.”

“Er ook naar mij geluisterd wordt als ik ergens niet mee eens ben.”

“Dit plan breed gedragen wordt door de bevolking bijv. via een volksraadpleging.”

Figuur 9: Als er in Lansingerland grootschalige zonne-energie of windenergie wordt gerealiseerd, vind ik het belangrijk dat: *Meerdere antwoorden mogelijk*

Tot slot

- Tot slot is aan de respondenten gevraagd of zij opmerkingen hebben over duurzame energieopwekking in Lansingerland die in het onderzoek niet aan de orde zijn gekomen. Hieronder is een selectie van de opmerkingen weergegeven.

“Vanuit de cradle to cradle gedachte geloof ik niet in zonne- of windenergie. Centraal opgewekt, via gas of kernenergie, is veel meer beheersbaar en overall beter voor ons milieu. Het ontmantelen van windmolens is een geldverslindend proces, zonnecellen worden geproduceerd met materialen waarvoor in Afrika enorme terreinen worden vernietigd. De gedachte is sympathiek, maar ook naïef.”

“Kan niet geëxperimenteerd worden met een wijk op waterstof? Verschillende gemeenten experimenteren hiermee.”

“Ik heb helaas een zeer scherp gehoor. Sinds er in de woonwijk mensen zijn met een warmtepomp, hoor ik constant een bromgeluid. Heel irritant en vervelend. Ik hoop niet dat er in de gemeente op grote schaal apparaten worden neergezet die geluid maken.”

“Laten we aub ons land niet volplempen met windmolens en zonnepanelen. Laten we, ook als gemeente, kijken naar de mogelijkheid van kernenergie. Er zijn nu ook kleine kerncentrales in ontwikkeling. Het zou een mooi idee zijn om als Lansingerland als eerste een eigen kleine kernenergiecentrale zou hebben.”

Ik vind dat mensen zonnepanelen op daken kunnen nemen en bedrijven ook, en dat natuur vooral natuur moet blijven! Lansingerland ligt in de randstad, laten we het niet helemaal vol bouwen want er zijn al zoveel bouwplannen gerealiseerd.”

“Duw het de burgers niet door de strot onder het mom van “wij als gemeente zijn zo goed bezig”, maak er geen roestig project van een of andere wethouder van. Gewoon kosten/batenanalyse en een verstandige beslissing nemen met medeneming van de meningen van burgers.”

“Er wordt specifiek ingegaan op zonnepanelen en windmolens. Worden er geen andere opties overwogen? Bijvoorbeeld aardwarmte of bodemwarmte?”

“Zorg dat de eigen (openbare) LED verlichting in orde is en dat er zo min mogelijk verspilling van energie is in de eigen organisatie. Bijvoorbeeld bij thuiswerken (covid-19) licht en verwarming uit in het stadhuis.”

“Geen bomenkap, geen biomassa en gemeente moet zich naast zonne-energie en windenergie verdiepen in groene waterstof. In haven R'dam zijn grote bedrijven hiermee al aan de slag, Lansingerland kan hiervan enorm profiteren i.p.v. windmolens. Groen waterstof, geen grijze waterstof.”

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl